

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 113. An & qualiter requiratur consensus Capituli ad creationem novæ parochiæ, monasterii, cononicatus, dignitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

rer. eccles. alien. num. 17. & Sylv.) in qua interverunt ea, quæ ad ejus substantiam requiruntur, puta, mutus consensus, causa necessitatis vel utilitatis ecclesiæ, nullaque fraus commissa, neque facta laico, subsistat spectato jure naturali, ita ut tuta conscientia ab eo, cui facta, retineri possit, donec beneficio juris vel per sententiam rescindatur; licet spectato jure positivo non subsistat ob omisam hoc jure requisitam solemnitate, poterit dein superveniente ex post ea solemnitate, V. g. consensu Capituli (qui spectato solo jure naturali ad substantiam alienationis rei ecclesiasticæ non pertinet) ita omnimodè confirmari alienatio aliisvè actus, perinde ac si ab initio etiam, jure positivo valisset. Argum. *L. unic. C. de contract. judic.* ita fere Pith. citans Laym. *ubi supra num. 24.* Atque ita in hoc sensu rati habitio seu consensus ex post præstitus dici poterit retraheri ad tempus factæ alienationis. vide me *in for. benef. p. 2. qu. 780. num. 4.* ubi citatis pro hoc Gonz. Paris. Lambert. &c. quod regulariter loquendo consensus sequi possit, ita ut actus sit validus, ac si a principio intervenisset; nisi consensus requiratur formalis seu autorizabilis & pro forma; tunc enim, nisi in ipso actu concurrat, actus eo subsequente, non convalescit, uti etiam non convalescit, si actus ob defectum consensus omni jure sit irritus.

Quæst. 112. An & qualiter præter consensum ad alienationem rei ecclesiasticæ requiratur subscriptio Capituli?

Resp. Subscriptio Capituli seu conventus ita est necessaria, ut nisi fiat, alienatio sit irrita juxta *c. 1. & 8. h. t.* Universalis tamen hæc regula, ut volunt aliqui, non est ita ut ad omnes actus & contractus alienativos rei ecclesiasticæ requiratur scriptura & subscriptio; cum potius generalis regula stet in contrarium, nimirum ad substantiam pacti vel contractus non requiritur scripturam, etiam de jure positivo (jure enim naturali constat, sufficere ad quamlibet conventionem, adeoque etiam ad eam, quæ res alienantur, consensum contrahentium) *L. pactum. C. de pactis.* nisi id specialiter in jure exprimat. Sed solum procedit responsio de tribus hæc alienationis speciebus; venditione, donatione, permutatione; quippe de quibus citati textus tantum meminerunt. Idque ex ea ratione, quod hi tres actus sint magis propriè dictæ species alienationis utpote per quos non tantum jus aliquod utile, sed ipsum dominium directum in perpetuum in alium transfertur. & ita tradunt Abb. *in c. 1. h. t. num. 5.* Molin. *de just. l. c. d. 468. num. 7.* Redoan. *l. c. rub. 29. num. 1.* Azor. *p. 2. l. 9. c. 1. quæst. 4.* Delb. *l. c. num. 25.* & seq. Pith. *h. t. num. 3.* Porro consuetudo plurimum locorum obtinuit, ut etiam in venditione, donatione, permutatione subscriptio fiat, non manu propria singulorum Capitularium alienationi consentientium; sed ut sufficiat eam fieri manu Notarii publici in instrumento de adhibito tractatu & obtento consensu Capitularium testificantis. Bonac. *d. 13. de contract. qu. 8. p. 4. num. 7.* Pith. *l. c. Delb. l. c. num. 28.* Wiestn. *h. t. num. 12.* citantes Molin. Less. Tambur. *de jure Abb.* Necessarium autem est, ut in eo instrumento Notarii manu confecto exprimantur singulorum Capitularium nomina; sed satis est, ut dicat Notarius factam alie-

nationem de consensu majoris partis Capituli, quin & simpliciter dicatur, consensisse Capitulum; præsumi debere, quod major pars consensit; cum præsumendum Notarium tanquam juris peritum, usurpasse verba juxta veram significationem juris; non posse autem juridicè & propriè dici Capituli consensum, nisi major pars presentium legitime congregatorum consenserit, ait Pith. *loc. cit.* Quod si autem Notarius adhibitus non fuit, solet in instrumento alienationis opponi Sigillum Capituli una cum subscriptione Præsulis, Senioris & aliorum, saltem nomine colectivo designatorum. Abb. *inc. quanto. num. 7.* Et si consuetudo est, ut omnes Capitulares subscribere debeant, id intelligendum de solis præsentibus, ita ut absentium nomina neutiquam inscribantur. *c. in. de consuetud. l. de de quibus. ff. de LL. de hac consuetudine non subscribendi à Capitulo alienationi rerum ecclesiasticarum vide fufus tractantem. Wiestnerum. h. t. s. num. 12.*

Quæst. 113. An & qualiter requiratur consensus Capituli ad erectionem novæ Parochiæ, Monasterii, Canoniciatus vel dignitatis?

Resp. Ad primum: Episcopus non tantum consilium Capituli sui Cathedralis, ut volunt Host. Joan. And. Butr. &c. apud Fagn. *ad c. ad audientiam il. primo de eccles. adific. num. 50.* sed & consensum illius adhibere tenetur in erectione novæ parochiæ intra fines alterius parochiæ. cum hæc divisio parochiæ & dismembratio reditu ad matricem ecclesiam pertinentium sit quædam alienatio rerum ecclesiæ. Fagn. *loc. cit.* His non obstante, quod facultas constituendi novam parochiam dicatur à Trident. *Sess. 21. c. 4.* concessa Episcopis, etiam tanquam Sedis Apostolicæ Delegatis. Ad hoc enim responsum est supra *qu. ante hanc §.* nimirum quod instructus duplici potestate, ordinaria & delegata, si procedat potestate seu jure ordinario delegationis, adhuc indigeat consensu Capituli; secus tamen, seu non egeat illo, ubi procedit speciali jure delegationis, in casu nimirum, in quo jure ordinario procedere nequit. Atque ita non egebit consensu Capituli in erectione novæ parochiæ intra fines parochiæ subjectæ regularibus exemptis, quam facere non potest jure ordinario, potest autem facere jure speciali delegationis. Ea ratione, quod sicut Papa non restringitur ad hunc consensum exquirendum, ita nec ejus vices gerens seu Delegatus. Egebit è contra consensu Capituli in erectione tali intra fines parochiæ non exemptæ. ita Fagn. *l. c. num. 54.* citatis Bellam. & Matian. Socin.

2. Resp. Ad secundum: Quidquid sit de eo num sicut olim poterat, sic & hodieum possit ecclesiam parochialem concedere monasterio cum consensu Capituli, non obstante Trident. *Sess. 24. c. 13.* quod Fagn. *in c. pastoralis. h. t. num. 5. in fine.* negat; negare quoque videtur Pith. *h. t. n. 10.* ed quod licet ex eo, quod Papa *cir. c. pastoralis.* dicat non posse

posse Episcopum concedere dictas ecclesias religiosi, inferri posse videatur à contrario id eum posse cum consensu; non tamen valeat argumentum à sensu contrario, dum id, ad quod fit argumentum, expressè in jure prohibuitur, uti prohibetur dicta concessio *in c. prohibemus. de censibus.* quidquid, inquam, sit de hoc, illud indubitatum; non posse Episcopum ecclesiam Parochialem, aut etiam ejus obventiones seu proventus, etiam congrua sustentatione reservata illius Rectori aut Vicariis, etiam cum consensu patroni, si quem habet, concedere religiosi seu monasterio sine consensu Capituli sui. Barbos, *in cit. c. pastoralis. num. 1.* Pith. *h. t. num. 9.* eo quod talis concessio sit species quædam perpetuæ alienationis & hæc juxta expressam textum *cit. c. pastoralis.* dum ibi dicitur, quod neque totam ecclesiam, neque de novo aliquam ejus portionem conferre possit religiosi, nisi de licentia Romani Pontificis præter Capituli sui voluntatem. Quod attinet ad partem quinquagesimam reddituum, de qua in *eodem Cap.* fit mentio per modam exceptionis his verbis; salva constitutione canonica de concedenda piis locis quinquagesima portione: quam monasterio, quod de novo fundatur, aut etiam partem centesimam, quam ecclesiæ jam constructæ in regularem convertendæ, si in ea suas sepulturas construere intendit, potest Episcopus assignare juxta *c. bona rei. 12. q. 2.* si non ex redditibus etiam ecclesiarum parochialium sibi subjectarum, ut volunt aliqui apud Fagn. *l. c. num. 7.* saltem ex bonis & fructibus pertinentibus ad mensam episcopalem & ecclesiam cathedralem, aut etiam ex solis fructibus mensæ episcopalis, ut pluribus citatis vult Fagn. *l. c. num. 8.* Hanc, inquam quinquagesimam aut etiam centesimam posse sine consensu Capituli Episcopum piis locis assignare, ait Pith. *h. t. n. 10.* eo quod Papa in *cit. c. pastoralis* postquam dixisset Episcopum non posse ecclesiam parochialem aut portionem reddituum ipsius concedere piis locis sine consensu Capituli, excipiat dictam quinquagesimam. Verùm Papa non excipit eam in ordine quod possit dari sine consensu Capituli; sed simpliciter in ordine, quod possit dari. Hinc alii è contra contendunt, sine consensu Capituli sui non posse illam concedere Episcopum. Distinguit Hofst. in *cit. c. pastoralis.* apud Fagn. *num. 9.* ita ut, si velit eam concedere ex redditibus Capituli separatis, necessarius sit ejusdem consensus; secus; si velit dare ex redditibus propriis, non communibus ei cum Capitulo. Alii aliter distinguunt, ita ut, ubi jura non tantum permittunt, sed etiam jubent concedi dictam portionem reddituum (uti contingit in assignatione illius centesimæ portiois ecclesiæ jam constructæ; quia ad illam dotandam tenetur juxta *c. cum sit. de consecrat. eccl.*) concessio illa fieri possit sine consensu Capituli; secus si jura illam solum permittant. Hanc sententiam ultimam tenent Abb. in *c. pastoralis. num. 4.* Butr. *num. 11.* Gonz. in *c. Apostolica, de donat. num. 4.* & alii, quos citat & sequitur Fagn. *l. c. num. 10.* & 11. item Wiestn. *h. t. num. 24.* huic principio generali innixi quod omnes alienationes in hoc sensu necessarias, quod eas jura fieri præcipiant, facere possit Prælati sine aliis solemnitatibus (adcoque & sine consensu Capituli) etiam non obstante juramento de non alienando, modò; ut addit, Butr. in alienatione non tangantur bona Capituli. Quod principium etiam probant hoc ex-

emplo; quod juxta responsum S. Cong. valeat venditio bonorum immobilium legatorum FF. minoribus, quam facere jubentur, pretio converso in usum fabricæ, facta sine ulla solemnitate, quia sit ex regulæ præscripto & *Extrav. ambitiosa de reb. eccl. non alien.* secus autem sit de alienationibus voluntariis, quales adhuc censentur, nisi fiant ob necessitatem vel utilitatis, citra tamen præceptum juris.

3. Resp. Ad tertium: consensus Capituli necessarius est, non tantum in erectione novi Canoniciatus aut dignitatis, ut Felin. in *c. cum venissent. de constit. num. 15.* sed etiam in applicatione alterius beneficii pro dote illius. Clem. 1. *de reb. eccl. non alien.* & ibi Gl. & DD. verùm de dicta applicatione & unione paulo post plura.

Quest. 114. An & qualiter requiratur consensus Capituli ad beneficia & collationem eorundem?

Resp. Dum præsentatio vel collatio privativè spectat ad Episcopum aliumvè Prælatum, etiam de consuetudine & privilegio, is ad eas faciendas non eget consilio aut consensu Capituli, nisi fortè nihilominus fieri debeant dependenter ab eo. V. g. ex institutione seu mente fundatoris, in quo casu, ut Pith. *l. c. num. 7.* sufficit consensus tacitus Capituli, nimirum scientis à Prælato talem actum fieri & non contradicentis, cum tamen posset contradicere & actum impedire. Si verò institutio, electio, collatio simultancè spectent ad Prælatum & Capitulum seu conventum, requiritur consensus Capituli, & sine illo facta sunt irrita, seu firmitatem nullam habent, *c. ea noscitur. h. t. Barbos. ibid. n. 1.* Wiestn. *h. t. num. 19.* citans insuper Garc. *de benef. p. 5. c. 4. num. 17.* dum autem *cit. c. ea noscitur.* jubentur istiusmodi præsentationes, collationes evacuari, non significatur per hoc; præsentationem collationem esse per sententiam irritandam, ut volunt, Hofst. in *cit. c. num. 2.* Card. *ibid. num. 2.* sed pronuntiandas vacuas & irritas, uti sunt ipso jure. Lambert. *de jurep. l. 2. p. 1. q. 2. c. 12. num. 6.* Sanch. in *præcep. decal. Tom. 2. l. 7. c. 14. num. 8.* quos citat Barbos. in *cit. c. ea noscitur. n. 5.* Wiestn. *l. c.* Et quidem requiritur consensus expressus, siquidem in hujusmodi actibus legitimis, quales sunt præsentatio, collatio, electio, qui verbis vel scripto celebrari seu expediri solent, consensus tacitus defectum consensus expressi supplere nequit. Pith. *cit. num. 7.* Porro in collatione aut præsentatione, dum proceditur per suffragia, suffragium, Episcopi seu Prælati solius tantundem valet, quàm suffragium totius Capituli seu majoris partis illius Felin. in *c. pastoralis. de rescrip. §. fin. num. 9.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 45. num. 51.* Lotter. *l. 2. q. 21. num. 36.* Paris. *l. 2. q. 23. num. 39.* C. de Luc. *de benef. d. 1. num. 29.* Wiestn. *h. t. num. 20.* Quod si autem in collatione aut præsentatione discordent, Capitulumque uni & Prælati alteri conferat beneficium, neutra collatio valet, etsi aliqui Capitulares Prælati adhaerent, modò remaneat pars major Capituli in contrarium. Abb. in *c. cum ecclesia. de elect. num. 11.* Pavin. *de potest. capit. præbud. 5. num. 3.* Mandos. in *reg. 14. num. 2.* Lotter. *l. c. num. 4.* Garc. *p. 5. c. 4. num. 29.* C. de Luc. *l. c. d. 28. num. 16.* Porro non obstat huic necessitati requirendi & obtinendi consensus Capituli in præsentatione & collatione. *c. ex literis. jurep. ubi*